

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Andrzej Duda

Warszawa, dnia 19 grudnia 2023 r.

BPU.0700.12.2023

Pan Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Mając na uwadze poselski projekt uchwały w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego w kontekście pozycji ustrojowej oraz funkcji Krajowej Rady Sądownictwa w demokratycznym państwie prawnym (druk sejmowy nr 118), z uwagi na brzmienie art. 178 Konstytucji, zgodnie z którym sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony, przedstawiam Panu Marszałkowi następujące stanowisko.

Nie ulega wątpliwości, że większość parlamentarna ma mandat, pochodzący z woli Narodu, do wprowadzania zmian w systemie prawnym. Podtrzymuję swoje publiczne deklaracje, dotyczące otwartości na dialog i współpracę w najważniejszych dla Rzeczypospolitej Polskiej sprawach, w tym zapewnieniu rzetelnego i sprawnego działania konstytucyjnych organów. Proponowane zmiany muszą się mieścić w granicach wyznaczonych przez Konstytucję, zarówno co do trybu wprowadzania, jak i zgodności materii z postanowieniami Ustawy Zasadniczej.

Jako Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, któremu Konstytucja w art. 126 ust. 2 powierza czuwanie nad jej przestrzeganiem, nigdy nie wyrażę zgody na podważanie statusu sędziów powołanych przez Prezydenta RP. Powoływanie sędziów jest prerogatywą Prezydenta RP, wobec którego sędziowie składają ślubowanie, w konsekwencji czego sędziowie są nieusuwalni (art. 180 ust.1 Konstytucji).

Przechodząc do tez zawartych w projekcie uchwały, należy wskazać, że zgodnie z art. 187 ust. 4 Konstytucji, ustrój, zakres działania i tryb pracy Krajowej Rady Sądownictwa oraz sposób wyboru jej członków określa ustawa. Kwestia dopuszczalności wyboru sędziowskiej części składu KRS przez Sejm była przedmiotem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 marca 2019 r. (sygn. akt K 12/18). Trybunał Konstytucyjny – jako jedyny organ w polskim porządku konstytucyjnym władny rozstrzygać w sposób ostateczny i z mocą powszechnie obowiązującą o zgodności ustaw z Konstytucją – stwierdził, że art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84) jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji.

Zatem teza zawarta w projekcie uchwały, że wybór członków Krajowej Rady Sądownictwa (sędziów) nastąpił z rażącym naruszeniem Konstytucji, jako sprzeczna z ww. wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, jest nieprawdziwa.

W projekcie uchwały pominięto szereg orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego czy Trybunału Sprawiedliwości UE, których treść jest sprzeczna z tezami zawartymi w projekcie uchwały. Tytułem przykładu warto wskazać wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 listopada 2021 r. (sygn. akt III FSK 3626/21), w którym stwierdzono jednoznacznie: *Sędzia sądu administracyjnego bądź asesor sądowy w wojewódzkim sądzie administracyjnym, powołany do sprawowania urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jest sędzią Rzeczypospolitej Polskiej i sędzią europejskim w rozumieniu art. 2 i art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1-3 TUE w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych (Dz. Urz. UE C 303 z 14 grudnia 2007 r., s. 1), a także art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.), także wówczas, gdy procedura poprzedzająca jego powołanie mogła być dotknięta wadami. Innymi słowy, w aspekcie unijnych i konwencyjnych standardów prawa do sądu można uznać, że jeżeli w składzie orzekającym wojewódzkiego sądu administracyjnego zasiada sędzia bądź asesor sądowy spełniający konstytucyjne standardy niezależności, niezawisłości i bezstronności, nawet jeżeli został powołany przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, to taki sąd należy uznać za sąd europejski w rozumieniu wyżej powołanych przepisów traktatowych i międzynarodowych.* Trybunał

Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że *okoliczność, że organ taki jak krajowa rada sędziowska, uczestniczący w procesie powoływania sędziów, składa się w przeważającej mierze z członków wybranych przez władzę ustawodawczą, nie może sama w sobie prowadzić do powzięcia wątpliwości co do niezawisłości sędziów wyłonionych w tym procesie* (wyrok z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. C 562/21 PPU).

Jakakolwiek próba podważania statusu sędziów powołanych przez Prezydenta RP na wniosek KRS ukształtowanej w sposób opisany powyżej, musiałaby w oczywisty sposób prowadzić także do kwestionowania statusu sędziów powołanych na wniosek KRS, ukształtowanej i działającej na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów, których niezgodność z Konstytucją stwierdził Trybunał Konstytucyjny m.in. w wyrokach z dnia: 27 maja 2008 r. (sygn. akt SK 57/06) oraz 20 czerwca 2017 r. (sygn. akt K 5/17). Na marginesie wspomnieć należałoby także o legitymacji sędziów powołanych przez Radę Państwa przed zmianami demokratycznymi.

Reasumując, zapowiadane zmiany prawa uwzględniać muszą konstytucyjne zasady, w szczególności dotyczące: powoływania sędziów wraz z gwarancją nieusuwalności, stanowienia prawa z uwzględnieniem prymatu Konstytucji, gwarancji procesowych dla uczestników postępowań oraz poszanowania konstytucyjnych kadencji organów.

Z
wrazami
Balanta

